

1713 2den Beh. af Lovf. sigtende til at fremme

Lehns o. s. v. Overg. t. fri Jordejendom. 1714

der nemlig eksisteret en exceptionel Ret for Selveierbønderne, som alle andre Borgere ikke have besiddet. Denne exceptionelle Ret ønsker man nu tillagt Sædegaardseierne, medens derimod alle de andre Borgere ikke faae den; thi Enhver, som eier Kjøbstadeiendomme, eller som eier anden Formue, vil jo ikke faae den omtalte Ret. Dette er det One, som jeg ønsker at fremhæve ligeoverfor den sidste ærede Taler. — Det Andet, som jeg vil bemærke ligeoverfor det ærede Medlem, er, at han identviol befinder sig i en ikke ringe Feiltagelse med Hensyn til Virkningen af Lovforslaget. Det ærede Medlem gif nemlig ud fra, at der ofte ikke vilde finde nogen Udvikelse af Testationsretten Sted ved § 23, men at den tværtimod vilde blive indskrænket, og han nævnte et Exempel med en Mand, der foruden sin gjældfrie Sædegaard — thi Gjælden maa jo regnes fra — besad en stor Formue, en Formue paa en Million Rigsdaler. Jeg vilde nu ønske, at det var Tilfældet med Fleertallet af vore Sædegaardseiere, at de foruden deres Sædegaarde besad en Formue af en Million, men dette er for det Første langtfra at være Tilfældet. Men, hvad der imidlertid er Hovedsagen, det er, at det ærede Medlem, som sagt, vistnok misforstod § 23. Denne Paragraph giver Sædegaardseieren en Ret med Hensyn til hans Sædegaard, men den indskrænker ikke samtidig i nogen Maaade den ham i Henhold til Arveloven af 1845 forøvrigt tilkommende Ret. Den Ret til at disponere over sin Million, som han har ifølge Forordningen af 1845, den beholder han altsaa, men dertil vil nu komme — og det var dette, som jeg med Rette før kaldte en Udvikelse, — en særlig Ret med Hensyn til Sædegaarden.

Justitsministeren: De fleste af de Forslag, som foreligge ved nærværende Afsnit, behøver jeg ikke at udtale mig nærmere om; forsaavidt som de ere indstillede af det samlede Udvalg, skal jeg ikke gjøre nogen Indvending imod dem. Dette gjælder saaledes f. Ex.

Forslaget med Hensyn til Testamentsformen under Nr. 28, det gjælder med Hensyn til den Bevillingsmyndighed, som skulde forbeholdes Regjeringen ved Forslaget under Nr. 30, det gjælder med Hensyn til Redactionsforandringen i Forslaget under Nr. 32 og med Hensyn til, hvad der ligeledes for mig er en Redactionsforandring, Forslaget under Nr. 33. Det er en Selvfølge, at Lovforslaget kun kan have tænkt paa en virkelig Ophævelse, thi Smaaforandringer forekomme ideltig og ideltig med Regjeringens Samtykke, og det er umuligt i den Henseende at befæge Regjeringen dens Myndighed til at sanctionere saadanne Forandringer, uden at man kommer ind i en Uværlighed, som vilde blive utaalstig med Hensyn til mangfoldige Forhold. — Den Paragraph, som jeg altsaa fornemmelig skal udtale mig om, er den, der fortrinsviis har været Gjenstand for Drøftelse. Jeg beklager, at jeg her er nødsaget til at indlade mig paa selve den Deel af § 23, som Udvalget har tiltraadt, idet jo nemlig det ærede Medlem fra Kjøbenhavn (Madvig) har udtalt sig imod hele § 23, eller med andre Ord mod at udslette den nævrende Grændse for Testationsretten ved 12 Tønder Hartkorn, thi det er jo egentlig Sagen. Der er jo nu hjemlet Besiddere af Eiendomme indtil 12 Tønder Hartkorn en fri Testationsret, og Forslaget gaaer jo ud paa at nedbryde denne 12 Tønders Skranke, det gaaer ud paa at gjøre den Ret, som man ikke tænker paa at fratage de Eiendomsbesiddere, hvis Eiendomme ere under 12 Tønder Hartkorn, almindelig for alle Landejendomsbesiddere, enten de have 11 eller 13 Tønder, enten de have under eller over 12 Tønder Hartkorn. Det er jo dette, Forslaget gaaer ud paa. Naar nu det ærede Medlem ligeoverfor dette Forslag gjorde gjældende, at han vilde hævde den lige Arveret, saa maa jeg dertil svare: Det Samme vil jeg, men jeg opfatter Hævdselsen af den lige Arveret som faldende ind under Arvelovgivningens Bestemmelse om, hvorledes der i